

Mijne Heeren Directeuren, Curatoren, Professoren.

Geachte Toehoorders.

Een veelgenoemd kenmerk van de ontwikkeling der wetenschappen, de specialiseering, bepaalt ook de taalwetenschap der laatste honderd jaar. Haar beoefenaars van heden hebben ieder hun onderscheiden taalgebieden, taalperioden of zelfs dialecten. Zij zijn phonetici, morphologen of syntactici. Orienteeren zij zich soms ruimer, dan blijft de horizon toch binnen taalgroepen of deelen der grammatica; daarachter worden andere groepen en aansluitende deelen bij name geweten, soortverwant, maar onbekend. Zulk weten is niet zonder werking. Of een verschijnsel van mijn gebied ook voorkomt op uw gebied, durf ik, op het uwe onbevoegd, niet uitmaken. Ik moet het u vragen, maar eerst moet gij dan weer mij laten uitleggen, hoe dat verschijnsel is op mijn gebied. Voor de specialiseering ligt het soortverwante naast en buiten elkander. Zelfs die gemeenschappelijke begrippen schijnen soms te ontbreken, door middel waarvan over en weer verstandhouding zou kunnen worden gesticht.

*Specialiseering en
Synthese.*

Dit laatste is overdreven en niettemin juist. Gaat in werkelijkheid de specialiseering niet zoo ver, zoo blijkt alleen, dat zij slechts één, niet hêt kenmerk van den toestand der wetenschappen is. Het isolement, waarover men zich onder beoefenaars van verschillende taalgebieden beklagen mag, is zeker geringer dan dat tusschen degenen, die die talen spreken. En de vraag, of dit-verschijnsel-hier ook ginder voorkomt, is synthetisch, zij vereenigt het in werkelijkheid geïsoleerde. Dat de specialiseering geen volledige isoleering is, blijkt wel daaruit, dat zij door de taalvergelijking, dat is de synthese van het verscheidene, is in het leven geroepen.